

Robert (Rob) Wiener is in Eindhoven geboren op 3 juni 1915. Hij had nog twee jongere broers en een zusje, Theo, Eddy en Blanca. Hij is de zoon van Nissen Mendel (Max) Wiener (1886 -1922) en Jolan Grünfeld (1891) uit Boedapest. Zijn ouders komen in 1915 vanuit Oostenrijk naar Eindhoven. Hun vader Max overlijdt in 1922. De familie was joods.

Rob is in zijn jeugd scout, samen met Felix Goudeketting. Rob en zijn boer Theo zijn eind jaren dertig, actief lid van de Pugilist, een boksvereniging in Eindhoven. Rob Wiener was 3 jaar kampioen bokser van Zuid Nederland in de jaren 1937, 1938 en 1939.

Voor de oorlog had Rob een radiozaak in de Willemstraat 65. Hij bouwde voor de oorlog een zender om die na een eventuele Duitse inval te gebruiken. Op 10 juni 1940 werd hij door de Duitsers opgepakt omdat hij verraden was. Hij werd gemarteld en uiteindelijk tot 2 jaar tuchthuis veroordeeld. Hij werd naar de Gefängnis van Bochum gebracht. Daar heeft hij twee jaar in Einzelhaft (geïsoleerde opsluiting) gezeten. Na twee jaar mocht hij weer naar huis in Eindhoven, maar moest zich dagelijks melden bij de politie. Hij weigerde onder te duiken omdat hij bang was dat er wraak op zijn familie genomen werd. Uiteindelijk kwam hij op 13 augustus 1942 terecht in het gijzelaarskamp in de voormalige kleinseminarie Beekvliet bij St Michielsgestel. Van hier ging hij op transport naar kamp Westerbork. Daar kwam hij op 6 februari 1943 aan. Hij kreeg een S voor Staatsfeindlich op zijn concentratiekampkleding.

Na een paar dagen ging hij als politiek gevangene op 9 februari 1943 met 1184 personen op transport naar vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau. Daar werd hij tewerkgesteld.

Auschwitz was een concentratiekampcomplex dat tijdens de Tweede Wereldoorlog door nazi-Duitsland rondom de Poolse stad Oświęcim (Duits: Auschwitz) in het geannexeerde deel van Polen werd opgezet. Auschwitz was het grootste van alle Duitse concentratiekampen en bestond aan het einde van de oorlog uit Auschwitz I (het basiskamp (Duits: Stammlager) ten zuidwesten van de stad), Auschwitz II-Birkenau (het Vernichtungslager (vernietigingskamp) ten westen van de stad), Auschwitz III-Monowitz (een werkkamp ten oosten van de stad bij de IG Farben-fabriek) en tevens tientallen subkampen. Ongeveer 1,3 miljoen mensen werden naar Auschwitz gedeporteerd. Van hen zijn er ongeveer 1,1 miljoen om het leven gekomen; het grootste deel van de slachtoffers werd vergast. Van 1940 tot en met begin 1942 was het Auschwitz-complex voornamelijk een concentratiekamp; gevangenen kwamen om het leven door de combinatie van grove mishandeling, uitputting en ziekte. Vanaf het begin van 1942 tot oktober 1944 was de actieve massamoord op Joden net zo'n belangrijke functie van het complex. Toen duidelijk werd dat de Russen optrokken om Nazi Duitsland te vernietigen werd zoveel mogelijk bewijsmateriaal vernietigd. Onderdeel hiervan was de evacuatie van Auschwitz, die in het tweede deel van 1944 op gang kwam. Via zogenoemde dodenmarsen werden gevangenen lopend getransporteerd naar concentratiekampen dieper in het Derde Rijk. Op 27 januari

1945 trokken de eerste troepen van het Rode Leger het kamp binnen en werd Auschwitz bevrijd.

Toen de Russen in aantocht waren, ging hij eer op de dodenmars naar concentratiekamp Dachau waar hij op 28 januari 1945 aankwam. Zijn kampnummer was 139928. Daar werd hij door de Amerikanen op 29 april bevrijdt.

Moeder Jolan en haar broer Aladar worden verraden en naar Westerbork gebracht. Op 13 april 1943 volgt een transport naar Sobibor waar ze na aankomst op 19 april vermoord worden. De vier kinderen Rob, Theo, Eddy en Blanca overleven de oorlog. Zijn broers en zus zaten ondergedoken. Zus Blanca is actief als koerierster, vermomd als een zuster, met de schuilnaam Olzinga. Zij brengt berichten tussen Eindhoven en Amsterdam in de periode september 1944 -1945.

In mei 1945 landde op het vliegveld in Eindhoven een DC-3 met gewonde Nederlandse burgers die in ziekenhuizen in heel Frankrijk hadden gelegen. De meesten waren recent bevrijd uit concentratiekampen. Onder hen was Rob Wiener. Hij kwam op het vliegveld Maurits Goudeketting tegen, het broertje van zijn scoutingvriend Felix.

Robert Wiener trouwde in 1947 met Josephina Raske (1921-2014). Hij is overleden op 14 maart 1992 in Eindhoven.

Meer informatie

[Maurits Goudeketting - joodsamsterdam](#)

[Rob Wiener \(eindhovenfotos.nl\)](#)

[Jolan Wiener-Grünfeld \(joodsmonument.nl\)](#)

[Robert Wiener \(1915-1992\) » Sigarenfabrikanten en anderen in Eindhoven en de Kempen » Genealogie Online](#)

[Robert Wiener – Verzetsmuseum](#)

[Archieven.nl - 61-82 Verzoeken voor extra levensmiddelenbonnen, 1945-1946. \(NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\)](#)

[Arolsen Archives - International Center on Nazi Persecution | 01020402 304 - Dokumente mit Namen ab WESERMANN, Ruth | 01020402 304 - Dokumente mit Namen ab WESERMANN, Ruth \(arolsen-archives.org\)](#)

[Home - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Robert Wiener - Kamp Westerbork, De Digitale Collectie](#)

[Lijst van Jodentransporten vanuit Nederland - Wikipedia](#)

[Auschwitz \(concentratiekamp\) - Wikipedia](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.